

ПРОЕКТ

ЗА МЛАДЕЖИ, НАПУСНАЛИ УЧИЛИЩЕ

I. НЕОБХОДИМОСТ И ПРЕДПОСТАВКИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТА

Провежданата реформа в образователната система в България има за цел оптимизиране на училищната мрежа, повишаване на качеството на предоставяното образование, подобряване на връзката между търсене и предлагане на пазара на труда и привеждане на системата в съответствие с изискванията за функциониране на висококвалифицирана работна сила в новите икономически условия. Един от важните елементи на реформата с ключово значение за постигане на поставените цели е адресирането на действия за решаване на проблема „отпадане от училище“.

Въпреки използването на подходящи традиционни и нови подходи при провеждане на тази политика в България ежегодно отпадат между 2.5% и 3.5% от учениците в системата на средното образование. По данни на Националния статистически институт през учебната 2001/2002 г. от учащите се (IX – XIII клас) общо 334 813 души, броят на отпадналите е 8 600, което представлява 2.6%, а през учебната 2002/2003 г. броят на напусналите училище възлиза на 10 755 души или 3.0% от общия брой на учащите се. Напусналите училище през учебната 2006/2007 г. са 9 544 от общо 357 286 или 2.7%. Увеличава се броят на отпадналите ученици поради нежелание те да посещават училище (от 29.2% - през учебната 2002/2003 година до 35.9% - през 2006/2007 г.). Увеличава се и броя на отпадналите поради семейни причини (от 39.3% - през учебната 2002/2003 година до 48.0% - през 2006/2007 г.). В по-голямата си част отпадащите от училище деца са от социално слаби, нискообразовани семейства, от етнически малцинства, от малки и отдалечени общини, отпадането от училище е свързано и с процесите на миграция на населението. Много родители не могат да осигурят финансово обучението на децата си извън населеното място, в което живеят. Голяма част от отпадналите от системата на образованието ученици нямат мотивация за образование и професионална квалификация, за бъдеща реализация на пазара на труда.

Младежите, отпаднали от системата на образованието нямат придобита степен на професионална квалификация и възможностите им за завръщане в системата на образованието са ограничени. В този смисъл те са в неравностойно положение на пазара на труда и имат нисък шанс за трудова реализация.

В Актуализираната Стратегия по заетостта на Република България 2008 – 2015 г. се посочва, че до 2015 г. България ще се стреми да достигне намаляване на рано напусналите системата на образованието до под 10%, каквато е и целта средно за страните-членки на ЕС в контекста на Лисабонската стратегия. Това предполага реализиране на действия в две направления - предотвратяване на отпадането от образователната система и втори шанс за отпадналите младежи.

II. ЦЕЛИ НА ПРОЕКТА

1. Основна цел на Проекта

Основната цел на Проекта е социална адаптация и повишаване на пригодността за заетост на безработни младежи, отпаднали от училище, преди да завършат основно или средно образование.

2. Непосредствени цели на Проекта

- 2.1. Осигуряване на възможности за обучение за придобиване на професионална квалификация и/или за ключови компетентности.

- 2.2. Осигуряване на възможности за стажуване или чиракуване под ръководството на наставник.

III. ОБЕКТ И ОБХВАТ НА ПРОЕКТА

1. Обект на Проекта

Обект на Проекта са младежи до 29 години, регистрирани като безработни лица в дирекциите „Бюро по труда”, които са отпаднали от училище, преди да завършат основно или средно образование.

2. Обхват на Проекта

Проектът се реализира за безработни младежи от цялата страна.

IV. ПРИНЦИПИ НА ПРОЕКТА

- Законосъобразност и нормативна обосновааност - нормативна основа за реализирането на Проекта са:
 - Конституцията на Р България и Законът за народната просвета, в които се регламентира правото на гражданите на образование и квалификация без да се допускат ограничения, основани на раса, народност, пол, етнически и социален произход, вероизповедание и обществено положение;
 - Закон за насърчаване на заетостта, който създава възможности за разработване и реализиране на програми за заетост и обучение (чл. 31);
 - Закон за професионалното образование и обучение, който осигурява нормативната основа за функциониране на системата за професионално образование и обучение.
- Ресурсна осигуреност – финансиране от Държавния бюджет;
- Доброволност при участие на младежите в Проекта и при избора на професии;
- Равни възможности на мъжете и жените за участие в обучението;
- Социално партньорство и сътрудничество за постигане на целите на Проекта.

V. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОЕКТА

- Популяризиране на Проекта;
- Идентифициране на младежи, отпаднали от училище, преди да завършат основно или средно образование;
- Информирание, консултиране и насочване към активни действия за реализация на пазара на труда на младежите, обект на Проекта;
- Подбор на кандидати за включване в Проекта;
- Включване в курс за професионална квалификация и/или за ключови компетентности в съответствие с местните потребности на пазара на труда;
- Включване в стажуване за срок до 6 месеца на успешно завършилите обучение за придобиване на професионална квалификация по Проекта;

- Включване в чиракуване по условията на чл. 55г от ЗНЗ.

VI. ИНСТИТУЦИИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТА

1. Министерство на труда и социалната политика

- Министърът на труда и социалната политика утвърждава Проекта съгласно чл. 31 ал. 4 от Закона за насърчаване на заетостта;
- Осъществява общата координация и нормативния контрол по изпълнението на Проекта;
- Осигурява необходимите средства за финансиране на Проекта съгласно Националния план за действие по заетостта за съответната година;
- Министърът на труда и социалната политика при необходимост утвърждава промени в Проекта;
- Популяризира Проекта.

2. Министерство на образованието и науката

- Осъществява координацията и методическия контрол по изпълнението на Проекта;
- Популяризира Проекта.

3. Регионални инспекторати по образованието

- Идентифицират младежите, отпаднали от училищното образование и предоставят информацията на ДБТ от регионалния си обхват;
- Информират и консултират учениците, отпаднали от училище за възможностите за включване в Проекта и ги насочват за регистрация в ДБТ;
- Популяризират и разясняват Проекта на регионално ниво.

4. Агенция по заетостта

- Оказва методическо ръководство, извършва общата координация и организация за реализиране на Проекта;
- Разпределя средствата, необходими за реализацията на Проекта;
- Осигурява информация за реализация на Проекта;
- Осъществява общия контрол по изпълнението на Проекта;
- Популяризира Проекта.

5. Дирекции „Регионална служба по заетостта”

- Оказват методическа помощ и съдействие на Дирекциите „Бюро по труда” по изпълнението на Проекта;
- Координират връзките между отговорните по Проекта институции на регионално ниво;
- Заявяват потребностите от средства, необходими за изпълнение на Проекта в Агенцията по заетостта;
- Превеждат необходимите финансови средства по сключените договори между дирекциите „Бюро по труда” и обучаващи институции, работодатели и безработни лица;

- Популяризират Проекта.

6. Дирекции „Бюро по труда”

- Информират и консултират безработните лица - кандидати за включване в Проекта;
- Извършват подбор на отпадналите от образователната система безработни младежи и ги насочват за включване в дейности по Проекта;
- Организируют обучението за професионална квалификация и за ключови компетентности по Проекта, по списъци на професии и ключови компетентности, съобразно потребностите на работодателите;
- Сключват договори с обучаващите институции и безработните лица за провеждане на обучението;
- Осигуряват работодатели за стажуване или чиракуване;
- Сключват договори с работодателите за предоставяне на средства за стажуване или чиракуване на младежите;
- Заявяват потребностите от средства, необходими за изпълнение на Проекта в дирекции “Регионална служба по заетостта”, въз основа на получената информация от Регионалните инспекторати по образованието за младежите, отпаднали от училище;
- Осъществяват контрол по изпълнението на договорите от участващите в тях страни;
- Предоставят информация на заинтересованите институции във връзка с реализацията на Проекта.
- Популяризират и разясняват Проекта на местно ниво.

7. Обучаващи институции

- Сключват договор с дирекция „Бюро по труда” за провеждане на обучението;
- Провеждат обучението за придобиване на професионална квалификация и/или ключови компетентности;
- Издават документи на успешно завършилите обучението;
- Предоставят информация на заинтересованите институции във връзка с реализацията на Проекта.

8. Работодатели по Проекта

- Разкриват работни места за стажуване или за чиракуване по Проекта;
- Сключват договор с дирекция „Бюро по труда” за предоставяне на средства по проекта;
- Сключват индивидуални трудови договори с безработните младежи, насочени от дирекциите „Бюро по труда”;
- Изплащат трудовите възнаграждения на наетите по проекта за действително отработено време, в съответствие с разпоредбите на Кодекса на труда.
- Осигуряват наетите по проекта, в съответствие с Кодекса за социално осигуряване и Закона за здравното осигуряване;
- Изплащат допълнително трудово възнаграждение на наставниците, на които е възложено обучението на наетите за чиракуване младежи.

VII. ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТА

Министерството на труда и социалната политика чрез средствата за активна политика, осигурявани от Държавния бюджет и планирани за реализация на Проекта съгласно НПДЗ за съответната година, финансира изпълнението на Проекта.

Финансирането на дейностите по Проекта се осигурява, както следва:

1. За всяко безработно лице, включено в курс за обучение, се предоставят на обучаващата институция финансови средства за обучение до максималния размер, определен в НПДЗ за съответната година;
2. На всяко безработно лице, включено в курс за обучение, за времето на обучение се предоставят средства за:
 - стипендия - съгласно чл. 66 ал. 3 от ЗНЗ;
 - квартира и транспорт (съгласно чл. 69, ал. 4 и 5 от Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта).
3. За всяко безработно лице, включено в стажуване на пълно работно време на работодателя се предоставят средства за:
 - трудово възнаграждение, за действително отработеното време;
 - допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в КТ и нормативните актове за неговото прилагане;
 - възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 от КТ;
 - парични възнаграждения по чл. 40, ал. 4 от КСО;
 - дължими вноски за сметка на работодателя съгласно чл. 30а, ал. 1, т. 4 от ЗНЗ и вноските за фонд "Безработица";но за не повече от 6 месеца в размери, определени в НПДЗ за съответната година.
4. За всяко безработно лице, включено в чиракуване на пълно или непълно работно време на работодателя се предоставят средства за:
 - трудово възнаграждение за действително отработеното време;
 - допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в КТ и нормативните актове за неговото прилагане;
 - възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 от КТ;
 - парични възнаграждения по чл. 40, ал. 4 от КСО;
 - дължими вноски за сметка на работодателя съгласно чл. 30а, ал. 1, т. 4 от ЗНЗ и вноските за фонд "Безработица".но за не повече от 12 месеца в размери, определени в НПДЗ за съответната година.
5. На работодателите по Проекта, които наемат младежи за чиракуване, се предоставят средства за допълнително трудово възнаграждение за наставника, на когото е възложено обучението на чирака, но за не повече от 24 месеца в размер, определен в НПДЗ за съответната година.

Работодателите осигуряват средства за обезпечаване на всички задължителни плащания по Кодекса на труда, които не се поемат от държавния бюджет и осигуровките върху тях.

VIII. ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ПРОЕКТА

Проектът се реализира до края на 2010 г.

След анализ на постигнатите резултати неговото действие може да бъде удължено.

IX. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Обучени младежи и включени в стажуване и чиракуване младежи съгласно НПДЗ за съответната година.

X. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

В хода на реализацията на Проекта, съгласно описаните функции на участниците, ще се осъществява:

- Системна отчетност на изпълнението на Проекта по отношение на разходването на финансовите средства и на резултатите от реализацията;
- Непрекъснат контрол върху учебния процес, разпределението и разходването на средствата;
- Текущо проследяване на определени основни индикатори за ефективността на Проекта.

Обратна връзка – информацията от отчетите се използва от участващите институции в Проекта за корекции в механизма и обхвата с цел постигане на максимална ефективност, като при необходимост ще се продължи неговото действие.